

IN MEMORIAM

Професионалният живот на д-р Янош Арвай (1924 - 1996 г.)

Я. Арвай е един от изявените експерти по макростатистика и в областта на националната отчетност през втората половина на ХХ век. Той имаше дълбоки познания както в теорията, така и в практиката на статистиката.

Животът му започва доста трудно, като по време на Втората световна война, само 20-годишен, той попада в плен в Съветския съюз за 4 години.

Неговият професионален път започва през 1951 г. като служител в ЦСУ на Унгария. Първото важно негово постижение е развитието на система за отчитане на селското стопанство.

За труда му "Национално производство, национален доход, национално богатство" получава академична награда на Унгарската академия на науките. Како признание за своята работа в областта на националната отчетност Я. Арвай получава държавна награда през 1988 г.

В периода от 1979 до 1985 г. Я. Арвай работи в Статистическата служба на Икономическата комисия за Европа (ИКЕ) към ООН в Женева. Неговата главна задача там е да развива икономическата статистика на европейско равнище, включително тази в областта на Проект за международни сравнения (ПМС), сравнявайки покупателната способност и реалните стойности на БВП. ПМС тогава се нуждае от реорганизация на регионално равнище поради нарастващия брой страни - участнички в него, и задачата на Я. Арвай е да подготви и организира новата Европейска програма за сравнения, която да функционира и днес.

Я. Арвай участва в много международни статистически комисии, а особено активно работи в Международната асоциация за изследване на доходите и благосъстоянието (IARIW), като за няколко години е член на борда на директорите ѝ. В качеството си на президент на IARIW (1989-1992 г.) той работи енергично и успешно за включването на експерти по статистика от Чешката република, Полша, Русия и България в асоциацията, която дотогава беше ориентирана главно към западните страни.

След като се оттегля от ИКЕ при ООН, той продължава работата си в ЦСУ на Унгария. Междувременно получава специално назначение от ОИСР и Световната банка. В знак на признание за цялостната си професионална кариера на 69-годишна възраст Я. Арвай получава ново назначение от ИКЕ на ООН като регионален съветник по икономическа статистика. На тази длъжност той помага на страните от ЦИЕ да развият и подобрят националните си статистически системи.

След кратка, но безнадеждна битка с болестта, той умира на 1 март 1996 г.

Основни публикации:

National Production, National Income, National Wealth. Publishing House of Economy and Law, Budapest, 1973.

Guidelines on Statistics of Tangible Assets. Published by the United Nations; Statistical Papers, Series M, № 68, New York, 1979 (as a consultant to the UNs).

European Handbook of Economic Accounts for Agriculture. Conference of European Statisticians. Statistical Standards and Studies. № 35, Geneva, 1984 (as a staff member of the UNs ECE).

Historically Planned Economies. World Bank Publication, Washington, 1991.